

Kurier Łódzki

Numer pojedynczy 80000 Mk.

Redakcja Zawadzka 1 Administracja Piotrkowska 11 :: Skrzynka pocztowa 132 :: Telefon 229.
Redaktor przyjmuje od godz. 2-4 popołudniu. Kierownik Administracji przyjmuje od godz. 11-12 rano.

Redakcja otwarta od godz. 9-12 i od godz. 2-7 po poł.

Administracja czynna od godz. 8 rano do godz. 7 po południu bez przerwy.

Konto czekowe P. K. O. Nr. 61747.	CENA PRENUMERATY:		CENY OGŁOSZENI:				ZAMIEJSCOWE o 50% drożej. ZAGRANICZNE o 100% drożej. Każda nowa podwyżka obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia do zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia. Za term nowy druk ogłoszeń, komunikatów i ofiar Administracja nie odpowiada. Artykuły nadesłane bez oznaczenia honorarium uważane są za bezpłatne. Rękopisów nie zwraca się.
	W Łodzi — — — miesięcznie Mk. 1600000	Przed tekstem Mk. 30000 za wiersz milimetr. 1 lam. (strona 9 lamów)	W tekście	30000	1	8	
	Dla robotników " " " " " " " " " " " "	Za tekstem	25000	1	8		
	Na prowincji " " " " " " " " " " " "	Nekreologi	25000	1	8		
	Zagranicą " " " " " " " " " " " "	Komunikaty	25000	1	8		
Odnoszenie do domu " " " " " " " " " " " "	Zwyczajne	15000	1	10			
	Drobne od m. 10000 do 15000 za wyraz najmniej za ogłoszenie m. 100000	Ogłoszenie nadesłane po godz. 7-ej wiecz. o 30 proc. drożej.					

Wychodzi codziennie o godzinie 5 rano.

Rząd parlamentarny czy pozaparlamentarny? Chrześc. Demokr. wypowiedziała się stanowczo za gabinetem parlamentarnym Pos. Thugutt usiłuje zrealizować koncepcję Rządu na tle ustosunkowania sił w Sejmie.

Warszawa, 16 grudnia (tel. wł.) Sytuacja kryzysu gabinetowego narazie jest bardzo skomplikowana. Utworzenie pozaparlamentarnego gabinetu jako koncepcji — padło. Chrześcijańska Demokracja oświadczyła, że może przystąpić do zażegnania przesilenia tylko pod warunkiem stworzenia gabinetu parlamentarnego. Przy tem uwarunkowała ona swe

przystąpienie do koncepcji gabinetu parlamentarnego od przyłączenia się do tej koncepcji PPS. Na propozycję odnośną pos. Thugutt PPS zgodziło się, poczem prezes Thugutt udał się do Prezydenta Wojciechowskiego i oświadczył mu, że możliwe jest tylko utworzenie gabinetu parlamentarnego. Prezydent Wojciechowski odparł, że wyraża swą zgodę na te

zapoczątkowania i wezwał posła Thugutta do zrealizowania tego zadania. Poseł Thugutt na skutek tego odbył w ciągu dnia dzisiejszego szereg konferencji z klubami sejmowymi na tle tej nowej koncepcji. W skład nowej koalicji mają wejść kluby od Chrześc. Demokracji do PPS włącznie. Jednak udział stronnictwa Piasta jest

jeszcze do tej chwili nie rozszerzono. O ile chodzi o obsadzenie tekto należy zaznaczyć, że oddanie tekto minist. skarbu w dłonie p. Wł. Grabskiego jest b. silnie podtrzymywane mimo, że ostatnio nie należy on do żadnego z klubów sejmowych.

Sojusznicy a Germanja Irredenta Niemcy proponują wiele, lecz niczego nie chcą dotrzymać. Ale Francja i Belgja mają się na baczności.

Paryz, 16 grudnia (PAT.) W kołach francuskich i niemieckich zachowało się milczenie w sprawie brzmienia „Aide Memoire”, złożonego Poincarému przez niemieckiego charge d'affaires Hoescha. Havis dowiadyuje się, że Hoesch nie domagał się, ani w rozmowie z Poincaré ani też w złożonym przez siebie dokumencie pisemnym ewakuacji Zagłębia Ruhry. Mowa była o oddzielnym układzie zawartym przez Francję z przemysłowcami w zagłębiu Ruhry. Mowa była o oddzielnym układzie zawartym przez Francję z przemysłowcami w zagłębiu Ruhry oraz o propozycji rozpoczęcia z Francją i Belgją rokowań w celu przywrócenia w zagłębiu i Nadrenii administracji niemieckiej. Wreszcie rząd Rzeszy wyraził pragnienie omówienia z sojusznikami całego problemu odszkodowań, co jego zdaniem ułatwi pracę obu komitetów rzeczoznawców. Francja i Belgja nie sprzeciwiają się podobnemu programowi narad.

mu Jaspas przyjął do wiadomości powyższe oświadczenie i porozumienie się z Francją przejęciem dzieleniem odpowiedzialności. Paryz, 16 grudnia (PAT.) Omawiając w dalszym ciągu „Aide Memoire” złożone przez niemieckiego charge d'affaires, Havis stwierdza, że Poincaré przygotował wczoraj wieczorem projekt wspólnej noty francusko-belgijskiej. Nota potwierdza naczelną zasadę polityki opartej na stosowaniu postanowień traktatu i sprzeciwia się pozostawieniu komisji odszkodowań jej uprawnień. W dalszym ciągu nota potwierdza prerogatywy wysokiej komisji w Nadrenii i występuje przeciwko uszczuple-

niu praw władz, będących odpowiedzialnymi, czynnikami bezpieczeństwa na terytorjum okupowanem. Nie poruszając sprawy zastawów, Poincaré przyjął wszystkie oficjalne propozycje Berlina, dotyczące powrotu funkcjonariuszy niemieckich, jednak nie maowego, odnowienia kontraktu zawartego przez przemysłowców niemieckich z MIUM lub podjęcia każdej kwestii związanej z okupacją lub z odszkodowaniami. Projekt opracowany przez Poincarégo przedstawiony będzie w dniu dzisiejszym Brukseli i ewentualnie nota została wysłana do Berlina w poniedziałek.

świawa w Ameryce w sumie 75 miljonów dolarów. Ciągłe konferencje. Konferencja rosyjsko-rumuńska, która odbywała się w Tyraspolu, została przeniesiona do Odessy.

Wzrost kosztów utrzymania. Warszawa, 16 grudnia (PAT.) Komisja do badania wzrostu kosztów utrzymania na posiedzeniu dnia 16 grudnia ustaliła, że wzrost kosztów utrzymania w Warszawie w okresie od 1 do 15 grudnia wzrosła w porównaniu z drugą połową listopada o 66.89 proc.

KRONIKA ZAGRANICZNA.

Grecja przed wyborami.

Dzisiaj odbywają się wybory. Rząd podjął wszelkie zarządzenia dla utrzymania porządku. Wielu członków opozycji wystawiło swe kandydatury na prowincji.

Rozwiązanie Izby skarbowej.

Król włoski podpisał dekret o zamknięciu sesji parlamentu. Panuje tu ogólne przekonanie, że dekret ten jest wstępem do rozwiązania Izby.

Labour Party nie poprze Rosji.

Tutejsze wydanie „Chicago Tribune” donosi: Ramsay Maedonald oświadczył, że w razie dojścia do rządu poprze Francję w jej zabiegach o anulowanie długów międzysojusznicych, po-

nałto Ramsey Maedonald zaznaczył, że Rosja Sowiecka nie będzie się mogła spodziewać wiele od partii robotniczej. Rosja będzie uznana de iure, ale komisarza rosyjski w Londynie znajdzie w Maedonaldzie zdecydowanego przeciwnika.

Niemcy szukają wykrętów.

„Neue Ereie Presse” donosi z Paryża: Rząd niemiecki za pośrednictwem swego pełnomocnika złożył komisji odszkodowań notę, w której prosi o zniesienie prawa pierwszeństwa, przyznane go w traktacie pokojowym sojusznikom na wszystkich dochodach państwa niemieckiego, a to na rzecz pożyczki zagranicznej jaką Niemcy mają zamiar zaciągnąć. Dziennik dowiaduje się dalej, że chodzi tutaj o kredyty żywno-

! NARESZCIE !

Spokój i cisza w biurach

! NARESZCIE !

Nowy model № 12

Nowy model № 12

„Cichy REMINGTON”

to najlepsza maszyna do pisania,
Pisze cicho i ma idealne uderzenie

Tow. Block-Brun Sp. Akc.
Warszawa, Hotel Bristol 666,
E. Telatycki
repr. ul. Piotrkowska 48.

Górny Śląsk pod skrzydłami Rzeczypospolitej.

Niegodziwe polityczne wyzyskanie zamachu bielskiego. — Prowokujące stanowisko prasy niemieckiej. — Co wykaże spis ludności na Śląsku? — Przemysłnictwo kwitnie.
(Od wł. koresp. górnośląskiego).

Katowice, 14 grudnia.
Pożalowania godny wypadek w Bielsku (Województwo Śląskie), gdzie 3 grudnia r. b. nieznanymi sprawcami rzucono trzy bomby na zebranie niemieckie, raniąc częściowo ciężko kilkadziesiąt osób, prasa niemiecka usiłuje wyzyskać dla swych celów antypolskich. Że tak postąpi wroga nam prasa niemiecka, znana z nieprzebierania w środkach, gdy chodzi o szkolenie w zleniawionych przez nią Polaków, odrzuca przewidzieć było można, ale trudno było przypuścić, aby w mentalizmie swym za tę zbrodnię, którą słusznie potępia każdy uczciwy Polak, czyniła odpowiedzialnym nasze społeczeństwo, a Polską prasę narodową moralną jej sprawczynią.

Posłowie niemieccy wnieśli sprawę przed forum Sejmu Śląskiego, domagając się wdrożenia surowego śledztwa przeciwko uczniom szkoły górniczej w Bielsku, posadzając ich o udział w zamachu, przyczem poseł Ulitz, uzasadniający nagłość w tonie niemieckim, posunął się do twierdzenia, że policja nie nie uczyniła, aby zamachowi zapobiec lub wykryć sprawców.

Zasłużoną odprawę dali zuchwałemu Niemcowi posłowie polscy, stwierdzając, że od chwili zamachu był w sali dyrektor policji, a obok gmachu, w którym zebranie się odbywało, 14 urzędników czuwał nad bezpieczeństwem Niemców. Mimo to wniosek niemiecki przyjęto jednogłośnie, co jest dowodem, że społeczeństwu polskiemu zależy na rychłym wyświetleniu całej sprawy, która wykaże musi bezpodstawną zarzutów niemieckich. Kierownik Województwa p. dr. Koncki ze swej strony oświadczył, że natychmiast po zamachu wdrożono energiczne śledztwo i że w Bielsku urzęduje specjalnie w tym celu wydelegowany urzędnik.

W rzeczy samej zamach bielski dowodzi, że na Śląsku istnieją żywioły, które tendencyjnie usiłują podkopywać zaufanie do naszych władz i kompromitować powagę państwa.

Na dowód, jak daleko doszło prowokujące stanowisko prasy niemieckiej w Województwie Śląskiem wobec społeczeństwa polskiego niechaj służy następujący wypadek:

Pewien wieśniak i jego szwagier sprzedali na targu w Białej (Województwo Śląskie) krowę, za którą wieśniak otrzymał 68 milionów mk. Wracając do domu spotkali pewnego człowieka, który zapytał wieśniaka, czy nie znalazł paczki z banknotami francuskimi, na co oczywiście otrzymał odpowiedź odmowną. Nadszedł na to jakiś drugi człowiek, twierdząc, że widział, jak wieśniak się schylił, aby coś podnieść. Oburzony tem chłop wręczył wtedy oskarżycielowi swoją paczkę, aby się przekonał, że zawiera banknoty polskie, a nie francuskie. W tej chwili nadszedł jeszcze jakiś trzeci mężczyzna, oświadczając, że on znalazł paczkę. Chłopu zwrócono więc jego paczkę, ale jakież było jego przerażenie, gdy po chwili przekonał się, że paczka zamiast banknotów zawierała starą poszarpaną niemiecką książkę szkolną, używaną w szkołach łódzkich.

Co czyni hakatystyczna „Kattowitzer Zeitung”, referując o powyższym wypadku łapichłopstwa? Oto w tłumaczeniu dosłownym następująca jej uwaga: „Nasi poszczęśliwi ludzie z Bielska-Białego w przyszłości już się lepiej urządzą wobec chytrości i oszustwa przebiegłości swych nowych redaktorów z Polski Kongresowej”.

Czy nie jest to jawna prowokacja społeczeństwa polskiego, którego większość stanowi ludność b. Kongresówki, i napad na tę ludność, zarzucając jej chytrość i oszustwo? Skąd zresztą wie „Kattowicerka”, że owi oszuści pochodzą z b. Kongresówki? Owa książka niemiecka powinna dla niej być wskazówką, że sprawców należy szukać w kołach jej własnych „landsmannów”. Ale taką to bronią walczą niektóre niemieckie organa prasowe: potwarzają, kręciactwami i kłamstwami.

Skądinąd Niemcom w Polsce a zwłaszcza na Śląsku, bardzo dobrze się nowodzi mimo ciągłych narzekań na Polskę.

Prawie cały wielki przemysł śląski znajduje się w rękach niemieckich, stanowiska kierownicze prawie wyłącznie do Niemców należą. Polacy zadowolili się musza miejscami drugo i trzeciorzędni. Tak naprzykład na 15 wielkich szpitali robotniczych, należących do Spółki Brackiej w Tarnowskich Górach, 13 tu szpitalami zawiadują lekarze-Niemcy a tylko dwoma lekarze-Polacy.

Spis ludności, zamieszkałej w przynajmniej połowie Śląska Górnego, który się odbędzie 31 grudnia r. b. da nam dokładny obraz posiadania i siły żywiołu niemieckiego na Śląsku. Spis ten bowiem obejmować będzie nie tylko liczenie ludności, ale i jej narodowości, wyznania religijnego, stanowisk społecznych i zawodu poszczególnych osób, ilości majątku i żywego inwentarza, liczby mieszkań, ilości zajmowanych pokoi itd.

Główny Urząd Statystyczny zarządził spis taki dlatego ponieważ swego czasu w Polsce (30. 9. 1921) odbył się spis ludności nie obejmował Górnego Śląska jako wówczas jeszcze nie należącego do Polski.

Nowy sposób oszukiwania i wyzyskiwania namiętności ludzkiej powstał na Śląsku od czasu zaprowadzenia tutaj

ANGLIA W OBŁICZU KLESKI SWEGO PARLAMENTARYZMU.

Izba angielska bez większości. Do czego dążyć będzie społeczeństwo angielskie.

(Koresp. wł. „Kur. Łódzki.”)

Londyn, w grudniu.

Wybory do parlamentu angielskiego przyniosły tym razem nowość, która sprawia niemało kłopotu całemu krajowi. Od paru wieków w parlamencie londyńskim były tylko dwa wielkie stronnictwa, konserwatywistów i liberałów. Które z tych stronnictw było w większości, obejmowało rząd, a mniejszość stanowiła opozycję. Taki porządek zapewniał parlamentowi angielskiemu sprawność i siłę, tak iż ten uchodził za wzór dla całej Europy.

W ciągu ostatnich lat dziesiątków robotnicy wybierali do Izby gmin własnych przedstawicieli, lecz ci łączyli się z pospolicie ze stronnictwem liberalnym i stanowili jego oddział sojusznicy. Dopiero w ostatnich czasach masa robotnicza, która zorganizowała się jako socjalistyczna partia pracy, występująca całkiem samodzielnie. W poprzednim parlamencie konserwatyści mieli większość kilkadziesiąt głosów i przewyższali liczebnie liberałów oraz przedstawicieli robotniczych razem wziętych. Obecnie dostali tylko 253 posłów, gdy liberałi mają ich 158 a partia pracy 192. A więc konserwatyści pozostali nadal najsilniejszą grupą, ale już nie mają większości.

Zjednoczona opozycja dwóch pozostałych grup ma przewagę blisko 100 głosów i może od razu obalić konserwatywny rząd Baldwina. Niedosć jednak rząd obalić — trzeba na jego miejsce postawić nowy i stworzyć dla niego nową większość. A tymczasem liberałi nie chcą się wiązać z socjalistyczną partią pracy, a ta nawzajem niema ochoty zawierać z nimi sojuszu.

W takim położeniu Anglja jeszcze nie była. Zamiast dwóch, ma dzisiaj trzy wielkie stronnictwa, z których żadne niema większości w parlamencie i nie okazuje chęci do zawarcia sojuszu z innymi. Głównym punktem kampanji wyborczej była kwestja cel ochronnych. — Anglja od ukończenia wojny cierpi na brak zajęć dla mas robotniczych, gdyż zbieżnością Europa niema zaco kupować wytworów przemysłu angielskiego. Ażeby przynajmniej w części zaradzić tej klęsce, przywódca konserwatywistów Baldwin postanowił, że trzeba będzie wprowadzić dla ochronne i tym sposobem ożywi się przemysł angielski i da pracę bezrobotnym.

monopolu tytoniowego wzgl. zakazu prowadzenia papierosów niemieckich. Idenie wiele palaczy, tak przyzwyczajonych do papierosów niemieckich, iż daremny byłoby trud przekonania ich, że tak wysmiałe niema papierosy polskie jak „Kali” lub „Stinks” nawet przewyższają jakoś najlepszych fabrykatów niemieckich. Korzystają z tego różni oszuści, którzy — oczywiście drogą szmuglu — sprowadzają papierosy niemieckie, na które łatwo znajdują nabywców. Amatorzy papierosów niemieckich przy tej sposobności padają zwykle ofiarą swego nielegalnego postępowania, jakim bezwzględnie jest bojkotowanie papierosów polskich, gdyż w paczkach mających zawierać naprzykład 100 sztuk, znajduje później po 85 lub mniej. Kto był sprawcą oszustwa, trudno stwierdzić, gdyż sprzedający, słusznie czy niesłusznie, zwała winę na kupca po tamtej stronie kordonu, zaś przed policją sprawę trzyma się w tajemnicy z obawy, aby obaj nie popadli w karę za szmugiel i sprzedaż wzgl. nabycie zakazanego towaru.

Przemysłnictwo na granicy polsko-niemieckiej na Śląsku zresztą odbywa się na szeroka skalę, jak tego dowodzi toczący się w tych dniach wielki proces w Bytomiu. Oskarżonych jest około 12 przemysłników, 7 urzędników kryminalnych i 10 urzędników granicznych, oskarżonych o ułatwianie przejścia przez granicę żydom-handlarzom i innym elementom z Polski niezapostrzonym w paszporty. Urzędnicy za tę „grzeszność” pobierali wysokie łapówki. Jeden z przemysłników, jakiś Saul Pfefferkorn, przeprowadził przez granicę transport złożony z 60 tyłów, lecz razem z częścią swego transportu przytrzymany został we Wrocławiu, przez co wydała się cała wielka afera szmuglerska.

Aleksy Pajak.

Zarówno liberałi, jak i robotnicy z partii pracy wystąpili przeciw protekcyjnym i odnieśli zwycięstwo. Nie mogą się jednak porozumieć, aby stworzyć wspólną większość i wyłonić rząd. Baldwin, który już się podawał do dymisji i gotów był ustąpić nawetmu gabinetowi, opartemu na liberałach i partii pracy, widząc, iż taki gabinet wcale się nie klei, postanowił zostać na swym urzędzie aż do zebrania się parlamentu i wyklarowania sytuacji. Oczywiście mogą go zaraz po zebraniu parlamentu obalić. Do tego momentu pozostało kilka tygodni, a przez ten czas konserwatyści mogą dojść do jakiegoś porozumienia z liberałami i za cenę pewnych ustępstw pozostać u władzy.

Jak się narazie ułożą stosunki parlamentarne, okaże się w połowie stycznia 1924 r. Nie ulega jednak wątpliwości, że w każdym razie nowy parlament nie potrwa długo i ulegnie rozwiązaniu przed końcem kadencji.

Anglicy bardzo cenią swe tradycje i są przekonani, że warunkiem sprawności i mocy systemu parlamentarnego jest podział przedstawicielstwa narodowego na dwa i tylko na dwa wielkie obozy. Doleży też zapewne wszelkich usiłowań, aby usunąć to, co dla parlamentaryzmu angielskiego stanowi wyraz choroby i przywrócić dawny podział, z którego wypływa naturalna koncepcja rządu i opozycji.

T. G-ski.

Troski Jugosławji.

(Od naszego korespondenta.)

Dnia 1 grudnia miało lat pięć od chwili, w której król Aleksander przyjął adres Narodowego Zgromadzenia, reprezentującego Serbów, Chorwatów i Słoweniów w byłej monarchji habsburskiej i na adres odpowiedział aktem państwowym, ogłaszającym utworzenie państwa SHS na miejsce dotychczasowego królestwa Serbji. Dziedziczny władca i jednolite-narodowe państwo król stał się monarchą z charakterem prawie republikańskiego prezydenta i przyjął władztwo nad trójjednym narodem.

Jugosławja miała sunifikować różne twory polityczne podobnie jak Polska; przyszło jej spełnić zadanie może nawet trudniejsze niż Polsce. U nas trzeba je-

no zrównać różnice trzech dzielnic, ślady trzech zaborów. Tam aż sześć form politycznych: królestwo serbskie, królestwo czarnogórskie, ziemie Turkom odebrane jak Mandarja i Stara Serbia, Słowacja austriacka, Bukowina Chorwacka z woj. madyarską i Dalmacja, wreszcie austro-węgierska Bośnia i Hercegowina. Każda kraina inny miała ustrój polityczno-administracyjny.

Mało tego. Jeszcze narodowych gałęzi kilka: Serbowie, Chorwaci, Słowenci, Albańczycy, Turcy względnie trzy wyznania: prawosławne, katolickie i muzułmańskie — i te trzeba również do wspólnego politycznego sprowadzić mianownika. Zadanie tem trudniejsze, że każdy naród, czy konar narodowy wyrósł w odmiennych warunkach kulturalnych i gospodarczych.

Los Jugosławji i w tem do losu Polski podobny, że musiała zgodzić się na pozostawienie przeszło pół miliona swych synów pod rządami włoskimi (nasi bracia na Mazurach i Górnym Śląsku, w Cieszyńskim i na Spiszu z Orawą nie mniejszą tworzą liczbę). Do dnia dzisiejszego nie zdołała rozwiązać pomyślnie dla siebie kwestji rjeckiej, równie przykrej jak nasza sprawa jaworska albo i gdańska, choć ta ostatnia jest ni- by rozstrzygnięta.

Italia wciąż wysuwa nowe propozycje, ale zawsze dla siebie korzystne. Oto i na jubileusz pięćdziesiąt lat królestwa SHS przedstawia wniosek: Barosa i delta z przelagającym porzeżem niechaj należą do Jugosławji w rjeckiej przystani niech będzie wolny pas ze składnicami dla Jugosławji na 99 lat, natomiast Rjeka cała z portem niechby tworzyła autonomiczne państwo pod protektoratem Italji i królestwa SHS. Nie może to być po myśli Jugosławjan, skoro Włosi opowalili już tak wspaniałe porty jak Triest i Pulj (Vole), należące do terytorjum przez Jugosławjan zamieszkanego i z pod zwierzchnictwa austriackiego wydobycie. Cóż dopiero wspominać o cierniu w żywym cie- le, jakim jest włoski Żadar w jugosławiańskiej Dalmacji.

Pozbawiona przez Włochów Jugosławja dogodnych portów starać się musi o stworzenie lepszego portu w zatoce Kotowskiej, jedyną przystani do celów wojennych i handlowych zdolnej. W budżecie na 1924 obok 2 miliardów na normalne wydatki wojskowe widnieją jeszcze 23 mili. dinarów na zakupno monitorów i wybudowanie wojennego portu w Wołosze. Na cele obronne obróconą będzie też francuska pożyczka 301 mil. franków, którą rząd musiał zagwarantować dochodami słowami i monopolowem, na komunikacyjne połączenie centrum państwa z wybrzeżem zwłaszcza z przystania wojenną obrócony będzie czysty zysk z kolei żelaznych, który w roku 1922—3 wynosił 18 proc. przychodu czyli 184 milj. dinarów (wobec 1,169,000,000 dochodu wyniosły wydatki tylko 385 milj. — inaczej w Polsce!).

Ciężkim kłopotem wewnętrznym jest sprawa Radića, której rząd Paszicia, nie mając silnej większości, nie może rozwiązać w duchu centralistycznym, jakby naprawdę pragnął. Wprawdzie poseł dr. Gavrilowicz interweniował w Londynie i uzyskał, że Anglja wymówiła Radićowi dach u siebie, wprawdzie Radić zamierza wyjechać do Ameryki wedle pogłoszek ze strony rządowej, ale opozycja utrzymuje, że Radić wraca już do ojczyzny, na coby wskazywały i artykuły jego w „Chorwackim Liście”, w których ma dużo słów uznania dla opozycyjnych radykałów, przeciwników Pasziciowych i wyznaje, że nigdy nie był nieprzyjacielem Serbów. Radić nie jest w ojczyźnie mało silnym, skoro z jego osobą łączą nawet dymisję bana. Jakkolwiek urząd chorwackiego namiestnika czyli bana ma być zniesiony, skoro Chorwacja zostanie podzieloną na „oblasti”, ale namiestnik ostatni Cimicz nie dotrwał do czasu tej zmiany, lecz już przed czasem zgłosił swą dymisję.

Powiadają, że nie zgadza się z belgradzką polityką względem Radića. Z tego powodu interpelował w Skupstynie poseł Krisman, jaką jest naprawdę polityka rządu wobec Radića.

Sióstrzanaj Jugosławji przygniecionej w rocznicę swego zjednoczenia troskami nie mniejszemi od polskich, możemy przypomnieć zyczenie serbskie, stosujące się i do nas także, że samo sło- ga se be spasa — Tylko zgoda zbawi Serbów i Jugosławję.

Da tivila!

Mir.

Co dzień niesie.

Grudzień
17
Poniedziałek

Dziś: Łazarza B.
Intro: Gracjana B. W.
Wschód słońca o g. 8.50.
Zachód o g. 4.26.
Wschód ks. 1.57.
Zachód o g. 0.01.
Długość dnia g. 7.18.
Ubyło dnia g. 8.08.

Czytelnia Towarzystwa Przyjaciół Francji ulica Piotrkowska 105, parter lewa. Oficyna otwarta codziennie, z wyjątkiem piątków, od g. 5-7-ej w.

„Miejska Biblioteka Publiczna“, ulica Andrzeja 14. Otwarta w dni powszednie. — Od g. 5-9 wiecz.

Towarzystwo „Wiedza“ ulica Piotrkowska nr. 105. — Czytelnia pism. — Wejście 1000 marek. — od godz. 5 do 8 wiecz.

Dziś w Łodzi:

Cyrk Ciniselli Konstantynowska 18. Dziś 1 Wielkie przedstawienia. Program № 7.

„Casino“. — „SZEIK“. Faszydujący dramaty amerykański w 8 aktach. Romantyczne przygody paryżanki.

„Casino“ (Sala witrażowa) WYSTAWA OBRAZÓW Wincentego Brauna.

„Odeon“ — HAROLD LLOYD najlepszy komik Ameryki popularnie znany pod przezwiskiem ON.

„Grand-Kino“. — „CYRK ŻYCIA“ (Neron z GArborgu). 6 aktów miłości i szaleństwa.

„Luna“ — IGRASZKA WYRAFIONOWANEJ KOBIETY. Wspaniałe dramaty w 6 aktach.

„Nowości“ — „NA TROPIE“ 2-ga seria z cyklu „Indyjski sztylet“.

Spółdzielnia Pracowników Państwowych. — „TAJEMNICA PUSZCZY“ — Dramat sensacyjny w 6 aktach.

Teatr Miejski przy ul. Cegielniańskiej 68. Początek o g. 8.15 wiecz. „NAUCZYCIELKA“.

Teatr Popularny, przy ulicy Ogrodowej 18. Początek o g. 8.15 w. „ZŁODZIEJKA“ dramat w 7-u odsłonach Lamberta i Thibonsta.

(pap) Zapomogi na wpisy szkolne obliczane w złotych polskich. W wypadkach określenia w zaświadczeniach dyrekcji prywatnych szkół średnich wysokości wpisowego według złotego, winny władze asygnować zapomogi w myśl rozporządzenia Ministerstwa Skarbu brzo przy przesłaniu złotych na marki polskie, brzo pod uwagę przeciętny kurs złotych bonów skarbowych serii D. na giełdzie w Warszawie z dnia poprzedzającego dzień wypłaty zapomogi.

Min. Skarbu wyjaśnił zarazem iż funkcjonariuszom zwalnianym ze służby państwowej przysługuje prawo do zwrotu wpisowego tylko za czas, przez który pozostawali w służbie państwowej.

(pap) Egzamin z nauk o Polsce oficerów nie będących absolwentami polskich szkół średnich. W dniach od 17 do 19 grudnia b. r. odbędzie się w Łodzi egzamin z nauk o Polsce tych wszystkich oficerów tuł. DOK, którzy kształcili się w obcych zakładach naukowych, nieważnie dniających wiadomości z zakresu historii i literatury polskiej.

Egzaminowi podlegają oficerowie do majora włącznie.

(bip) W sprawie podatku majątkowego od przemysłowców. W celu udogodnienia przemysłowcom, placącym obecnie zaliczkę na poczet podatku majątkowego, władze skarbowe zezwoliły aby opłaty za weksle wpłacane oprócz gotówki, uszczególniły gotówką w kasie skarbowej przy A. Kościuszki 17.

Tworzenie kadr silnej armii polskiej. Organizowanie kursów instruktorskich przysposobienia wojskowego.

W sobotę 1 b. m. odbyło się pod przewodnictwem pułk. Małachowskiego zebranie inauguracyjne w związku z otwarciem kursu dla instruktorów przysposobienia wojskowego.

Obecni byli prócz instruktorów delegacji Chor. Harcerskiej w Łodzi, K-dy Okręgowego Związku Strzeleckiego, Towarzystwa Sokół i Zjednoczenia Młodzieży Polskiej.

Zebrańnię zagał plk. Małachowski, akcentując w swym przemówieniu doniosłość pracy nad przysposobieniem wojskowym społeczeństwa, a zwłaszcza młodzieży.

Następnie por. Dereziński wygłosił odczyt o „Idei przysposobienia wojskowego“, zapoznał zebranych z całością zagadnień z wspomnianą ideją związanych.

Czas trwania kursu, otwartego przy 10 Dyw. Piech. określony jest na 4 i pół miesiąca, przy czym zajęcia odbywać się będą w godzinach wieczornych.

Na kurs przyjętych zostało ogółem 56 członków z czterech wspomnianych organizacji.

Na program składa się: gimnastyka, lekka atletyka, gry i zabawy, nauka o broni, teoria strzelania, szkoła walki, służba polowa, terenoznawstwo, łączność, obrona przeciwgazowa, szermierka i służba wewnętrzna.

Przedmioty te mają być tak oprowadzone przez elewów, by mogli oni po ukończeniu kursu prowadzić je w ramach swoich organizacji.

Na k-ta kursu powołany został kpt. Zabłocki. (pap)

Sytuacja w przemyśle włókienniczym.

Zastój pogłębia się.

(pap) Kryzys w przemyśle włókienniczym — przechodzi w stan chroniczny. Zdawało się ostatnio, że po zamówieniu Min. Spraw Wojsk, sytuacja poprawi się. Jednakowoż obserwując sytuację musimy przyjść do wniosku, że zamówienia dla wojska ułagodziły kryzys, ale tylko do pewnego stopnia, natomiast nawet w najmniejszym stopniu nie przyczyniły się do ożywienia przemysłu.

Obecnie tak się przedstawia sytuacja że jest coraz gorzej, że aczkolwiek powoli i stopniowo kryzys przybiera coraz ostrzejsze formy.

Jeżeli uznamy za miarodajną opinię przemysłowców, przyczyny złego znajdziemy w braku środków płatniczych w szerszej pojemności rynku wewnętrznej i złych koniunkturach wywozowych.

Dwa, trzy miesiące temu byliśmy świadkami rozpoczynającej się dopiero redukcji dni pracy. Rozpoczęło się od małych przedsiębiorstw i redukcji do pięciu i maksimum 4 dni pracy w tygodniu.

Obecnie już największe łódzkie fabryki redukują pracę do trzech dni (Widzawska Manufaktura, S-ka Akc. J. K. Poznański i inni) W ostatnim znów czasie zredukowały dni pracy następujące przedsiębiorstwa: do 3 dni w tygodniu Braun i Hurewicz,

H. Wagner, „Boston“, Grosstadt“, Hejman i S-ka, W. Alt, M. Klejman, B-cia Przybyszewicz L. Mordjaner.

Do dwóch dni: H. Kahan, B-cia Bukiet, A. Daube, Girdin i S-ka, Rzepkiewicz i Monozki, M. Prywes

Do czterech dni: „Dobryznka“ w Pabjanicach, M. J. Rozen, G. B. Drabkin, M. J. Wislicki, Pozatem szereg firm wymówiło pracę na dwa tygodnie. Szereg też fabryk bądź to uniemożliwiło warsztaty pracy, bądź zapowiedziało uniemożliwienie zarzą po świętach.

W związku z kryzysem pogorszył się wybitnie stan bezrobocia.

Ze sfer międzynarodowych komunikują nam, że liczba bezrobotnych powiększyła się o 50 proc. i wynosi obecnie około 8 tysięcy.

Tymczasem drożyzna wzrasta, rzesze bezrobotnych pozbawione pracy, nie z ich winy oczekują ustawy o ubezpieczeniu na wypadek bezrobocia.

Projekt tej ustawy wniesionych do Sejmu przez Rząd Sikorskiego, a wycofany przez Rząd Witosa powinien stać się jak najprędzej obowiązującym prawem.

Sposób realizacji umów zawartych w złotych polskich.

(pap) Wobec napływających pism do Min. Skarbu w sprawie regulowania umów zawartych w złotych z zastosowaniem kursu złotego, obowiązującego dla 6 proc. złotych bonów skarbowych wyjaśnia Min. Skarbu, iż przy umowach należy rozróżnić:

a) umowy, z tytułu których należność, wypłacona według wskazanej przez urząd relacji, została przez kontrahenta przyjęta bez zastrzeżeń;

b) umowy, z tytułu których należność została przyjęta z zastrzeżeniem sporu przeciwko zastosowaniu kursowi przeliczenia złotego. W tym wypadku całkowita powyższa należność winna być obliczona według przeciętnego kursu franka szwajcarskiego z 14 dni poprzedzających dzień, w którym była zakwestjonowana wypłata

przez dających dzień, w którym była zakwestjonowana wypłata i c) umowy, w których kontrahent odmówił przyjęcia proponowanej przez zapłaty.

W razie konieczności zawierania nowych umów, za podstawę przeliczenia złotych na marki polskie i odwrotnie należy brać albo: 1) kurs franka złotego, notowanego przez giełdę pieniężną w Warszawie z dnia poprzedzającego termin wykonania zobowiązania, albo kurs złotego franka, który ogłasza bieżąco Min. Skarbu co 15 dni.

Wszystkie umowy, które mają być wykonane po dniu 15 grudnia należy w dniu 15 grudnia przeliczyć na marki polskie.

Czy można dowierzać własnemu siostrzeńcowi?

Pan Izaak Ber stwierdził, że nie.

(bip) Przy ul. Południowej mieści się skład firanek i przedży Izaaka Bera, który w obawie przed kradzieżami pozostawiał na noc w swym sklepie siostrzeńca swego Mendla Lewina.

Lewin był wdzięczny wujowi za ten dowód zaufania i postanowił z tego skorzystać, co też czynił przez czas dłuższy.

Tymczasem Ber miał książkowego w składzie, który znów pilnował jego dobra, notując wszystko w księgach.

I pewnego razu buchalter skonstatował systematyczną kradzież firanek i przedży, lecz nie śmiał posądzać o to siostrzeńca swego chlebobdawcy. Aż dnia spotkał się z Lewinem na schodach i ten nie był zadowolony ze spotkania, co znów zdziwiło sumiennego buchaltera i

poprosił on nocnego dozorcę do sklepu, gdzie poddano go rewizji osobistej.

Okazało się, że prócz zwykłych szat miał Lewin na sobie firanki i przedży, aczkolwiek wówczas jeszcze tak ban dzo zimno nie było.

Badany siostrzeniec zwierzył się wujowi swemu, że już oddawna okrada go, a kradzione towary sprzedaje niejakiemu Horn, którego mieszkanię wyglądało jak filja składu p. Izaaka Bera.

Zarówno niewdzięczny siostrzeniec jak i paserka zasiedli na ławie oskarżonych w Sądzie Pokoju, który skazał Lewina i jego „klijentkę“ na 3 miesiące więzienia.

(bip) Dom rozousty z sygnalizacją o niebezpieczeństwie. Policja z ob-rebu V-go komisariatu była stała alarmowana z powodu orgji, jakie miały miejsce w domu nr. 2 przy ul. Kamiennej, gdzie dwie prostytutki Drybus i Brandstein zabawiały się z przygodnymi gośćmi, a zabawy te nierzadko kończyły się krwawo.

Jednak dziwna rzecz, że gdy policja i przedstawiciele urzędu obyczajowego wkroczyli do tego przybytku, zastawiali wszystko w najlepszym porządku, gości nie było lub zachowywali się zupełnie przyzwoicie.

Policja jednak nie lubi takich tajemnic i postanowiła śledzić wesóły domek. Obserwacja dała nieoczekiwany rezultat.

Stwierdzono, że w tym samym domu na parterze było prywatne mieszkanie właścicielki przybytku Wenery i gdy nieproszeni goście z policja zjawiali się, dzwonek specjalny alarmował będących na gorze gości, którzy dążyli uprzętnąć ślady orgji dzięki czujności właścicielki z parteru.

Zarówno Drybus, jak i Brandstein zapłaciły po 10 milionów za wyrowadzenie tych nowoczesnych ulepszeń.

(pap) Wielka kradzież. Nieznani sprawcy skradli kilka sztuk manufaktury Wojdysławskiemu Chaimowi (Głafiska 117) wartości kilka set milionów. Jednego sprawcę Szulmana Wuzena ujęto i odebrano dwie sztuki towaru.

Obroty Izby Rozrachunkowej w Warszawie.

(x) Dokumenty przedstawione do rozrachunku za czas od 1-go grudnia 1923 r. na sumę mk. 930.926.800.433 w porównaniu z tym samym okresem czasu w r. 1922 wykazała kolosalną różnicę, gdyż rozrachunek ub. roku w tym czasie wynosił 37.714.473.295 mk. i 29 fen. Ogólna suma przedstawionych do rozrachunku dokumentów od 2 stycznia 1922 r. wynosi 7.995.692.985.277 mk. 80 fen. i wykazuje w stosunku do sumy mk. 601.285.422.978 i 27 fen. z takiegoż okresu czasu 1922 zwyżkę w sumie mk. 7.894.407.512.299 i 53 fen.

Teatr, muzyka i sztuka

Teatr Miejski w Łodzi
ul. Cegielniana 63.

Dziś t. i. w poniedziałek Teatr Miejski daje „NAUCZYCIELKE“ z udziałem p. Ireny Solskiej-Grosserowej. Reżyserował Jan Pawłowski. We wtorek da przeszedł po cenach zmniejszonych „KORDJAN“ w premierowej obsadzie.

DOLAR SKACZE

poмимо tego firma Szmeczel i R-zner, Łódź Piotrkowska 100 i filja 160 sprzedaje stare zapasy tanio: Eleganckie palta damskie, bluzki, spódniczki, suknie.

Radzimy się spieszyć!

Każda matka powinna wiedzieć, że

Neo-Fosfatyna Wendy

jest najlepszą odżywką dla dzieci.

Skład Apteka K. WENDY,
Kr.-Przedm. 45, w Warszawie,
ŻADAC WSZEDZIE

SZWALNIA

T-wa Ochrona Kobiet

szuje bieliznę
męską, damską i dziecienną
Ceny konkurencyjne.
Sprzedaje resztki tanio.
Łódź, ul. Piotrkowska 104a

Uwaga 50% taniej

z powodu likwidacji Handlu Win i Wódek

GENERALNA WYPRZEDAŻ TRUBNÓW
Łódź, Piotrkowska 199 przy ul. Karola.
firma M. Szatańska.

Ata nuj wody surowej!
Mus w mieście!

Ajencja Wschodnia-Oddział w Łodzi, Traugutta 6, tel. 21-50

niniejszym zawiadamia, że otworzyła **WYDZIAŁ OGŁOSZENI**, który przyjmuje ogłoszenia do wszystkich pism krajowych i zagranicznych po cenach redakcyjnych.

W Ajencji Wschodniej można abonować wszystkie **przedgieldy, giełdy i pogieldy** walutowe, akcyjne i towarowe, krajowe i zagraniczne.

Po europejsku zorganizowany wydział ekonomiczny daje gwarancje szybkiego informowania abonentów o kursach giełdowych.

Polecamy abonament „**Codziennych Wiadomości Ekonomicznych**“, które zawierają giełdy i sprawozdania z rynków handlowych całego świata „C. W. E.“ dostarczamy abonamentom o godz. 8-ej rano. Notowania giełdowe nadawane są i rozsyłamy cedulki.

KTO się NIE zaopatrzył dotąd

W oficjalny Spis Telefonów Sieci Łódzkiej Niechaj się śpieszy gdyż jest on już na wyczerpaniu.

Nabyć można jedynie

- 1) w Administracji „Kurjera Łódzkiego” Piotrkowska 11
- 2) „Księgarni „Czytaj” Dzielna 2 róg Piotrkowskiej.

Uwaga. Świeży spis na rok 1924 nkaże się w poł. przyszłego r

Polacy Chrześcijańscy! NABYWAJCIE UDZIAŁY

Hurtownia Towarzystw „Rozwój” w Łodzi. Udziały przyjmuje Bank Współdzielczy Andrzej 3 i Tow. „Rozwój” odleśna 7 Nowa ta placówka organizuje hurtowy handel artykułami pierwszej potrzeby i surowcami potrzebnymi dla rzemieślników. **Swój do swego po swoje!**

Wszyscy kupują na gwiazdkę crêpe de chine, velvet, welniane, półwelniane i bawelniane towary

w sklepie biawatnym „**POLHANDEL**” **Andrzeja 1** dla kupców, kooperatyw i stowarzyszeń hurtowo „**POLHANDEL**” Przejazd 4.

SALA FILHARMONJI.

Dnia 17 grudnia r. b. o godz. 8,30 wiecz.

Jerzy Zawieyski

wyłosi odczyt na temat

Homoseksualizm

w koncepcji psychologicznej.

Bilety do nabycia w kasie Filharmonji i w cukierni W-go Gostomskiego.

Kino

w miesiące powia towem do sprzedania. Wiadomość Pabianice Zamkowa 19 A. Belski

OBWIESZCZENIE.

Wydział Cywilny Sądu Okręgowego w Łodzi podaje do publicznej wiadomości, że zgodnie z decyzją z d. 26 listopada 1923 r., na skutek podania Adolfa Tetzlaffa postanowili: 1) zezwolić na zastosowanie środków zabezpieczających, przewidzianych w art. 1-5 Ustawy o utraconych tytułach na okaziciela, w stosunku do złożonych w Russian Bank w Moskwie dwóch tymczasowych świadectw N. N. 1222 i 1811 na otrzymanie 2-ich akcji Towarzystwa Akcyjnego Elektrowni Sosnowickiej nominalnej wartości po rubli 250, czyli ogółem wart. 500 rb.; 2) wzbronić wszelkich wypłat z wyszczególnionych papierów wartościowych i dokonywania z nimi jakichkolwiek transakcji i 3) wzwać wszystkich roszczeniowców do wyżej wymienionych papierów wartościowych, ażeby w ciągu dwóch lat, licząc od daty opublikowania pierwszego ogłoszenia, zgłosili je w Sądzie Okręgowym w Łodzi przy ul. Pańskiej 115 do sprawy Z. 631/23, lub zgłosili sprzeciw.

Dorożkarze i Woźnicy!

Wkrótce jednocześnie do podkowy krajowy hacel „**PODKOWA**” i jakikolwiekbyś hacel zagraniczny i po 2 dniach sprawdź, jak każdy z tych haceli wygląda, a przekonasz się wówczas, że najlepszymi hacelami są haciele „**PODKOWA**”.

Całokształt życia

Polonji Amerykańskiej

odzwierciedla we wszystkich jego przejawach

KURJER POLSKI

z Milwaukee Wis.

Najstarszy i najpoważniejszy dziennik polski na wychoźstwie.

Kurjer Polski jest najdopowiedniejszą gazetą dla poszukiwania krawnych, dla sprzedaży majątków, ogłoszeń matrymonialnych, etc.

Reprezentantem ogłoszeniowym Kurjera Polskiego w Polsce jest Agencja Par w Poznaniu.

Siwe włosy

trwale niedostrzegalnie usuwa

ORIENTINE

przywraca im naturalny kolor polysk i miękkość; prosty w użyciu, bezwarunkowo nieszkodliwy. Do nabycia wszędzie.

Parfumerie d' Orient Varsovie.

Sprzedamy większą ilość.

odpadków skór wierzchnich, spodnich i nieurzytków

Oferty prosimy kierować do Inwalidzkiego Tow. Handlu Odpadkami Poznań, Fredry 7, tel. 29-94.

Dr. DUTKIEWICZ

Ordynator Szpitala Miejskiego dla chorób skórnych i wenerycznych i mozołoiowych. Leczenie szt. słońcem wyżynowem. Przyjmuje od 10-11 i pół rano i od 4-7 p. p. w niedziele i święta od 9-1 w poł.

Dr. med. H. IUBICZ

Cegielniana 43 Specjalista chorób skórnych, wenerycznych i mozołoiowych. Leczenie szt. słońcem wyżynowem. Przyjmuje od 11-1 i 5-8 Dla pań oddzielna poczekalnia.

Mam skład na głównej ulicy w kuracyjnym mieście w Poznańskim i poszukuję konfekcji męskiej i damskiej w komis lub szukam spółnika. Laskawe zgłoszenia przyjmuje H. Kościanowski, Inowrocław ul. Dworcowa 7.

Dr. Prybalski

choroby skórne włosów weneryczne i mozołoiowe Leczenie światłem (Lampa Kwarowa) i promieniami Rentgena od 9-1 4-8, od 3-5 dla pań **Zawadzka 11** W.U. Z. 13 XIII tel. 25-38.

Dr. med. P. BRAUN

Poludniowa 28 Specjalista Chorób skórnych i mozołoiowych. Przyjmuje 8 i pół do 10 i pół, 1-2; 5-8 panie 4-5. W.U.Z. nr. 231.10. XII, 21 11020-10

OGŁOSZENIA DROBNE.

Po 15 000 mk. za wyraz. Dla poszukujących pracy mk. 10,000 za wyraz. Najmniejsze ogłoszenie 100.000.

Kupno i sprzedaż.

Automobil Laurin - Clement 12/35 P. S. w dobrym stanie 6 osobowy za gotówkę, akcje lub towary włókiennicze zaraz do sprzedania Spieszne ogłoszenia do biura ogłoszeń „Par” Fr. Ratajska 8. Poznań pod N. 50.10.

Mebie, szafy, krzesła - sprzedaje.

Mebie, szafy, krzesła - sprzedaje. Kaczorowski Zgierska 40.

Mebie sprzedaje

Mebie sprzedaje sypialne stołowe, kuchenne szafy, łóżka, krzesła wieńskie oraz kupuje meble używane. Przędziński Piotrkowska 108

Kupuję placę

Kupuję placę 200 proc. drożej za złoto srebro, brylanty, żęby sztuczne garderebę oraz szale czarne. Zachodnia 32 poprzeczna oficya m. 15 L. Miłob. 2003

Łódka rytkowa w dobrym stanie z materacem do sprzedania wiadomość Konstant. 50 Sklep. delikatesów 460-3

Lokale i mieszkania

Kawaler, 50 lat, poszukuje pokoju przy inteligentnej rodzinie, w śródmieściu, ewentualnie z utrzymaniem. Oferty pod „A.B.C.” Kurjer Łódzki. 470 2

Andrzej Sobajda zgubił patent handlowy V. tej kategorii wyd. w Łodzi pasport polski wyd. w gm. Gostków, kartę zwolnienia i zaświadczenie inwalidzkie wyd. w 10 pałku Saperów w Przemysłu. 4 6-3

Maryzewska Maria zgubiła dowód kolejoowy proszę o zwrot Stacja Łódź Fabryczna Kasa Kolejowa.

rencusz Stanisław Bartoszewski zgubił pasport niemiecki wydany w Łodzi 415-3

Dr. Zeligsonowa

powróciła Przyjmuje od 11-3 1/2 w niedziele i święta od 2-4 Ul. 6 Sierpnia (Bened.) 1 Choroby kobiece, skórne i weneryczne (kob.). Usuwanie włosów na twardy elektrolyza.